

fr. Varga Kamill ofm: A mi utcánkat Gerevich Aladárról nevezték el

1988-ban költöztünk Hajtáról Jászberénybe. Építkeztünk a város újonnan nyitott utcájában, melynek neve akkor Vasas Márton volt. Róla semmit sem tudtam, de az Aprítógépgyárban elég negatív hangsúllyal emlegették a nevét. Ez az idő nem tartott sokáig, mert hamar Szélső utcára változott. Ezt nem tartottam valami kreatív névnek, de hát valahol csak kell lakni. Rövid idővel ezután Hajducsek tanár úr – fotósakkörre jártam hozzá a Klapkában- felvetésére Gerevich Aladár névre keresztelték át az utcát. Na, ez már jobban hangzott, s mikor utánajártam a városi könyvtárban életének, akkor még szimpatikusabb lett!

Gerevich Aladár 1910. március 17-én született Jászberényben. A Föplébánia Kereszteltek Anyakönyve¹ szerint: Gerevich Aladárt április 12-én keresztelte Kiss János káplán. Keresztszülei Ilmeczky Ilona és dr. Gerevich Tibor² helyett: Borics Lea lett bejegyezve. Édesapja Gerevich Aladár István János³ görög katolikus, máramarosszigeti származású vívómester, édesanyja Herczog Irén Ilona budapesti születésű asszony. Lakásuk a Bercsényi út 42. szám alatt volt található.

A család Miskolcra költözött, ahol az édesapa munkát vállalt.⁴ Természetesen számtalan tanítványa mellett a fia sportéletére is nagy gondot fordított, különösen a vívásra. Igyekezett belőle nagy szakmai tudással rendelkező sportolót nevelni. Mikor felismerte fia tehetségét, korának legjobb vívómesteréhez íratta be, az olasz származású, méltán híres Italo Santellihez. Budapesten érettségizett a kereskedelmi iskolában (1928), 1928–32 között a budapesti tudományegyetemi közgazdaság-tudományi karon tanult. (Később szerzett vívómesteri és mesteredzői oklevelet.)

1931-ben bekerült a magyar válogatott kardcsapatba⁵, s a Los Angeles-i olimpián képviselhette a magyar színeket. Egyik legnagyobb ellenfele, az olasz Nedo Nadi írta ekkor róla „... *mindene megvan ahhoz, hogy világklasszis legyen: fiatalság, pompás fizikum, ragyogó technika. Különösen a fizikuma olyan, amelyet még nem láttam. Egy mokus nem lehetne fürgébb, gyorsabb, mint ez az alig tizennyolc évesnek látszó ifjú...*”

Ez az olimpia más szempontból is fordulópont volt életében, hiszen szerelemmé szövődött ismeretsége Bogáthy-Bogen Ernával⁶, a női törvívás kiválóságával, aki Los Angelesben egyébként bronzérmes lett. A későbbiekben két gyermekük született: György⁷ és Pál⁸, akik szintén a kardvívás területén értek el kimagasló eredményeket. Gyermeke születése napján nyerte el (1948) Londonban élete első egyéni olimpiai bajnokságát.

Olimpiai éremeredményei:

- Arany 1932, Los Angeles kardcsapat
- Arany 1936, Berlin kardcsapat
- Bronz 1936, Berlin kard, egyéni
- (Kijutását sokan ellenezték, hiszen – más sportolókkal együtt – nem értékelték zsidó származását.)
- Arany 1948, London kardcsapat
- Arany 1948, London kard, egyéni
- Arany 1952, Helsinki kardcsapat
- Ezüst 1952, Helsinki kard, egyéni
- Bronz 1952, Helsinki törccsapat
- Arany 1956, Melbourne kardcsapat
- Arany 1960, Róma kardcsapat

Elismerései:

- 1948-tól Jászberény díszpolgára
- 1951-ben megkapja a Magyar Népköztársasági Sportérdemrend arany fokozatát
- 1954-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Sportolója kitüntetés
- 1988-ban a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Olimpiai Érdemrend ezüst fokozatával tüntette ki
- 1989-ben megkapja a Magyar Népköztársaság aranykoszorúval díszített csillagrendjét
- 1990-ben nemzetközi Fair play-díjban részesül
- 1991-ben Magyar Olimpiai Érdemrendet kap

Elhunyt 1991. május 14-én Budapesten. Sirja a Farkasréti temetőben 60/2-fő út 3.

Szepesi Lászlóval közösen megjelent műve: Korszerű kardvívás, Budapest, 1979, Franklin Nyomda.

¹ Jászberény Föplébánia Kereszteltek Anyakönyve XXII. kötet, 33. oldal, 272. sorszám

² Édesapja testvére. Máramarossziget, 1882. július 14. - Budapest, 1954. június 11.; művészettörténész, egyetemi tanár, művelődéspolitikus, kormánybiztos, az MTA tagja, a Római Magyar Intézet igazgatója.

³ Szülei: Gerevich Emil (Kóvászó, Bereg vm, 1902. december 24. - Kassa 1924. december 24.) tanár, a kassai m.kir. Állami főreáliskola igazgatója és a katolikus felsőbb leányiskolák miniszteri biztosa, és Illiczky Ilona (1853?-Budapest, 1948. március 27.)

⁴ 1918-ban telepedett itt le. 1920-ban a Miskolci Vasutas Clubban vívómesterként dolgozott, de tanított a Miskolci Atlétikai Körben (ennek vívószakosztályát 1925-ben vette át, s katonatiszt növendékei kimagasló eredményeket értek el), a Grand Szállóban, a gimnáziumban. Újraindította a Felvidék víváséletét, megalapította az első női vívóklubot. 30 évig tanított Borsodban, számtalan remek vívót nevelt!

⁵ Piller, Petschauer, Kabos, Glykkais, Nagy.

⁶ Jaroslaw, 1906. december 31. - Budapest, 2002, november 23. Olimpiai bronzérmes, világbajnok, háromszoros Európa bajnok törvívó. Apja Bogen Albert neves törvívó, 1912-ben, mint a monarchia tisztje az osztrák kardcsapat tagjaként olimpiai ezüstérmet szerzett, az 1928-as amszterdami olimpián a magyar párbajtőrscsapattal indult.

⁷ Gerevich György (Budapest, 1946. május 26. - Budapest, 2008. augusztus 2.) magyar kardvívó, a Vasas SC mesteredzője.

⁸ Gerevich Pál (Budapest, 1948. augusztus 10.) vívó, vívóedző, a magyar kardcsapattal kétszeres olimpiai bronzérmes, négyszeres világbajnok, 1977-ben egyéni világbajnok, többszörös magyar bajnok.